TENNMANN, Eduard, usuteadlane, kiriku- ja haridustegelane, sünd. 17. VII 1878 vkj. Peterburis Viru-Jaagupist päritoleva masinameistri pojana, õppis seals. Jaani kirikukoolis, inglise koolis ja saksa Püha Katariina koolis; ta töötas kontoreis raamatupidajana ja korrespondendina, sooritas küpsuseksami 1905 ja õppis usuteadust Tartu ülikoolis 1905—10. Pidanud proovi-aasta Viljandis, töötas ta 1911—17 Pärnu gümnaasiumides usu- ja eesti keele õpetajana, kaubanduskooli õpetajana ja 1915—17 viimase juhatajana, olles selle kõrval 1911—13 ka Pärnu Eliisabeti koguduse abiõpetaja. T. oli seltskondlikult tegev Peterburis Ev. Noortemeeste Seltsis ja Tartus, Pärnus ühinguis „Endla", Kooliselts, Rahvahariduse Selts ning esimehena Maailmasõja ajal Põhja-Balti Pärnu maakonnakomitees. A-il 1917—19 töötas ta õpetajana Tallinnas mitmes keskkoolis, 1919—23 Jüri koguduse ja 1923—31 Maarja-Magdaleena koguduse õpetajana, mis kohalt lahkus tülide tõttu. T. oli a-st 1919 Tartu ülikooli usuteaduskonnas dots. uskude ajaloo, usupsühholoogia ja usufilosoofia alal, 1926—36 prof-i kt. võrdleva usuteaduse alal ja valiti okt-s 1936 süstemaatilise usuteaduse korraliseks prof-ks; ta omandas 1931 usuteaduse doktori astme. A-st 1924 oli ta ka usuteaduskonna sekretär; surn. 19. XI 1936 ukj. Tartus. — Kirikutegelasena oli T. Eesti vaba rahvakiriku mõtte pooldaja; ta on pidanud ettekandeid ning kõnesid usu-, haridus-, isegi majanduslikkude küsimuste kohta ja avaldanud palju artikleid ajalehis samadelt aladelt. T. on töötanud ühtlasi rahvusvahelisis kiriklikes organisatsioones, olles ühingu „Maailmaliit Rahvusvahelise Sõpruse Edendamiseks Kirikute Kaudu" juhatuse liige ja selle liidu eesti rahvuskomitee sekretär, on esinenud ettekannetega selle liidu koosolekuil, samuti Baltimaade usuteadlaste konverentsidel ja usuloolaste konverentsil Lundis 1929. T-i töist mainitagu: „G. Teichmüllers Philosophie des Christentums" (*Acta* B XXII$_1$, Tartu, 1931; väitekiri), „G. Teichmüller'i kristluse filosoofia" („Usuteadusline Ajakiri" 1928—29, nr. 1, 3/4), „Präanimistilised motiivid Kalevipojas" (*ibid.* 1928, nr. 1, 2), „Kristlik Jumala mõiste" (*ibid.* 1930, nr. 2), „Psühhoanalüüs" (*ibid.* 1930, nr. 2), „Kirja seletamine" (*ibid.* 1932, nr. 3/4), „Maailma usundid" (Tartu, 1935), „Hinge surematus" (*ibid.*, 1935), „Üldine usundipsühholoogia" (*ibid.*, 1936), „Ekstaas ja müstika" (*ibid.*, 1936). Ta on avaldanud ka usuõpetuse raamatuid alg- ja keskkoolile: „Mooses ja prohvetid" (Tartu, 1921), „Kirik arenemiskäigul" I, II (Tall., 1920—23), „Tõusvale usule" I—II õppeaasta (Tartu, 1924), „Loovale usule" III—IV õp.-a., (*ibid.*, 1924—25), „Teadvale usule" V—VI õp.-a. (*ibid.*, 1926—27). Eraldi olgu mainitud majanduslikke küsimusi käsitlev brošüür „Rahavõimu saladused" (*ibid.*, 1931) ja posthuumselt ilmunud teos „Usk ja majandus" (*ibid.*, 1938).

Post. 1936, nr. 313, 314; „Usuteadusline Ajakiri" 1937, nr. 1/2; isikl. jm. saadud andmed. *J. K.*

TERVAPÄÄ, vt. VUOLIJOKI.

THOM, vt. TOOM.

THOMS, George, põllumajandusteadlane, sünd. 12. II 1843 vkj. Riias Šotist põlvnenud kaupmehe pojana, õppis 1864—67 Tartu ülikoolis põllumajandust, jätkas õpinguid Saksa ülikooles ja viibis 1868—71 Ameerikas; ta sai 1872 Riia polütehnikumi assistendiks, 1873 põllumajandusliku keemia- ja seemnekontrolljaama juhatajaks, a. hiljem dots-ks ja 1878 agrikultuurkeemia prof-ks. T. omandas Tartu ülikoolis 1888 magistri ja 1892 doktori astme; surn. 2. XI 1902 vkj. Riias. — T-i tähtsamaks uurimuseks on „Zur Wertschätzung der Ackererden auf naturwissenschaftlich-statistischer Grundlage" I—III (Riia, 1888—1900), põhjalik ja omal ajal sel alal ainulaadne teos, millesse on koondatud rikkalik statistiline ja analüütiline materjal Ida-Baltikumi lõunapoolse osa mullastiku kohta.

Alb. Acad. d. Polyt. (1912), lk. 723; Festschrift zum fünfzigjährigen Jubiläum des Rigaschen Polytechnischen Instituts (1912), lk. XV. *A. N.*

THOMSON, Paul William, balti-saksa geoloog ja paleobotaanik, sünd. 22. XII 1891 vkj. Tallinnas kirikuõpetaja pojana, lõpetas Tallinna toomkooli 1910 ja Peterburi ülikooli mat.-loodusteaduskonna 1915; ta oli 1915—20 sõjateenistuses, 1920—21 lektor E. V. Sõjakoolis ja 1921—32 loodusloo õpetaja Tartu saksa gümnaasiumis. Omandanud 1927 dr. rer. nat. astme Riias, toimis ta a-st